

Byggnadsvård - Timmerhusrestaurering

1-ÅRIG KURS PÅ MORA FOLKHÖGSKOLA

Innehåll

Timmerbyggnadskultur och introduktion – 1 vecka	2
Vecka 33	2
Timring med traditionell teknik – 5 veckor	2
Vecka 34-38	2
Byggnadsundersökning och hantverkardokumentation – 2 veckor.....	2
Vecka 39-40	2
Finsnickeri fönster, golv och dörrar – 6 veckor	3
Vecka 41-43, 45-47	3
Fönsterreovering – snickerier – 2 veckor	3
Vecka 48-49	3
Introduktion – starta och driva eget – 1 vecka.....	3
Vecka 50	3
Träbyggandets historiska utveckling – individuellt projekt – 3 veckor	4
Vecka 51 (v 52 jullov).....	4
Vecka 1-2	4
Byggnadssmide i historiska timmerbyggnader – 1 vecka	4
Vecka 3	4
Restaurering av timmerhus och snickerier – 10 veckor	4
Vecka 4-14 (v 9 sportlov).....	4
Vecka 15 påsklov	4
Praktik – 5 veckor.....	5
Vecka 16-20	5
Avslutning – 1 vecka	5
Vecka 21	5
Litteraturlista;	Fel! Bokmärket är inte definierat.

Timmerbyggnadskultur och introduktion – 1 vecka

Vecka 33

Introduktion, genomgång av kursplanen, praktiska frågor kring utbildning på folkhögskola och undervisningsformer. Inventering och kontakt med praktikplatser för vecka 16-20.

Kursen inleds direkt med exkursioner ut i landskapet för att lära känna timmerbyggnadskulturen i övre Siljansområdet tillsammans med erfarna hantverkare.

Vi besöker olika skogsbestånd och lär oss grundläggande kunskaper om trädets växtsätt, virke,

Timring med traditionell teknik – 5 veckor

Vecka 34-38

För att fullt förstå hur äldre timmerbyggnader en gång uppfördes är det viktigt att själv förstå och kunna utföra timringsarbetet.

Under dessa veckor får deltagarna iordningställa en byggplats för timring. Därefter barkas och hyvlas stockar. Du lär dig grunderna i att timra rundtimmer med traditionella handverktyg och tekniker.

I momentet ingår även verktygshantering och slipning av eggverktyg.

Byggnadsundersökning och hantverkardokumentation – 2 veckor

Vecka 39-40

Vi fördjupar oss inom kunskaperna om timmerbyggnader från olika tidsperioder genom att undersöker dem systematiskt och försöka identifiera särdrag från olika tidsperioder rörande t.ex. ytbehandling, knutar, smidesdetaljer mm. Du får lära dig metoder för att systematiskt undersöka de många olika byggnadsdelar och konstruktionsdetaljer i en timmerbyggnad samt enkel uppmätningsteknik. Du får även lära dig att identifiera problem och skador och analysera deras orsaker samt göra bedömningar kring eventuella behov av åtgärder och resonemang kring möjliga tekniska reparationslösningar. (Zorngården)

Vi arbetar med kulturhistoriskt intressanta byggnader i Mora med omnejd i samarbete med Zorn-museet, Dalarnas museum, Mora kommun och Länsstyrelsen i Dalarna.

Under dessa veckor påbörjas även dokumentation av Länsstyrelsens utvalda kulturhistoriska byggnader som vi kommer att påbörja restaurering av vecka 4.

Genomgång och introduktion av projektarbete inför vecka 51. Du väljer själv en byggnadstyp eller en enskild byggnad du vill fördjupa dina kunskaper kring. I projektuppgiften ingår att presentera projektet i rapportform samt muntligt inför studiekamraterna i samband med återsamling efter nyår.

Finsnickeri fönster, golv och dörrar – 6 veckor

Vecka 41-43, 45-47

För att få en grundläggande förståelse för hur olika byggnadsdelar har tillverkats är den bästa vägen att själv tillverka dessa snickeridetaler med i huvudsak traditionella handverktyg. Vi tillverkar ett fönster och en dörr i detta kursmoment.

Fönsterrening – snickerier – 2 veckor

Vecka 48-49

Det är mycket vanligt att restaurerings-timmermän att även få i uppdrag att laga snickerier och fönster, vilket du får lära dig under denna kurs. Vi jobbar huvudsakligen med handverktyg och målsättningen är att bevara så mycket som möjligt av byggnadsdetaljerna. Att lappa och laga byggnadsdelar är inte bara bra för att bevara byggnadens kulturhistoriska värden, utan är även ett miljöanpassat förhållningssätt.

Introduktion – starta och driva eget – 1 vecka

Vecka 50

Byggnadsvårdsbranschen har ett stort behov av fler specialiserade utövare och det finns möjlighet att finna anställning, men majoriteten av hantverkarna i branschen driver eget företag, så det är rimligt att förvänta sig att man kan behöva starta eget företag för att komma in i yrkesverksamhet i sektorn. Under kursen får du lära dig processen för att starta och driva företag, regelverk kring redovisning av t.ex. moms- och arbetsgivaravgifter mm. Men du får även träffa etablerade hantverkare som berättar om hur man marknadsför sin verksamhet, prissättning, samverkan med andra företag mm.

Träbyggandets historiska utveckling – individuellt projekt – 3 veckor

Vecka 51 (v 52 jullov)

Genomgång och introduktion i projektarbete (vecka 40)

Du väljer själv en byggnadstyp eller en enskild byggnad du vill fördjupa dina kunskaper kring. I projektuppgiften ingår att presentera projektet i rapportform samt muntligt inför studiekamraterna i samband med återsamling efter nyår.

Vecka 1-2

Eget projektarbete som ska redovisas vecka 2 skriftligt och muntligt.

Byggnadssmide i historiska timmerbyggnader – 1 vecka

Vecka 3

Under denna vecka får du en introduktion till smide i äldre byggnader under ledning av smeden Mattias Helje från Lima.

Du får prova på att smida i smedjan. Vi åker ut på exkursion för att studera smide i gamla hus.

Vi lär oss om stålkännedom, verktyg och slipning samt ytbehandling och rostborttagning/rostskydd. Vi kommer även att undersöka och dokumentera konstruktionen i en traditionell smedja med bälg på Zorngården så att du förstår smedjans konstruktion och funktion.

Restaurering av timmerhus och snickerier – 10 veckor

Vecka 4-14 (v 9 sportlov)

Under kursen får du praktiskt lära dig vanligt förekommande reparationer som byte av syllar, halvsulning, lyft mm. Kursmomentet är förlagt till Länsstyrelsens utvalda kulturhistoriska byggnader som vi påbörjade dokumentationen av under vecka 40.

I uppgiften ingår att undersöka byggnaden, göra en skissuppmätning, identifiera problem och skador, upprätta ett åtgärdsförslag och därefter utföra de föreslagna reparationsarbetena. Restaureringsarbetet utförs tillsammans med erfaren timmerman och övergår under senare delen av kursmomentet till att deltagarna själva leder sitt eget arbete och tar ansvar för genomförda beslut.

Kursen avslutas med att vi redovisar vid restaurerat objekt. Erfarna timmermän deltar i examinationen.

Vecka 15 påsklov

Praktik – 5 veckor

Vecka 16-20

Under dessa veckor deltar du i praktiskt restaureringsarbete hos ett specialiserat byggnadsvårdsföretag som jobbar med timmerhus. Du kan välja ett företag verksamt i Dalarna eller i ditt hemlän som vi hittar genom samarbete med branschföreningen Byggnadsvårdsföretagen. Innehållet under arbetspraktiken styrs av företagets aktuella uppdrag. Under den arbetsplatsförlagda praktiken för du arbetsdagbok och förbereder en kortare redovisning som du presenterar för dina studiekamrater i samband med kurs-avslutning.

Avslutning – 1 vecka

Vecka 21

Avslutning och summering av kursen, Redovisning av praktiken.